

KORKATTIVUORI

Haapavesi

Tietokantatunnus: TUU-11-062

Arvoluokka: 4

Muodostuma: Rantakerrostuma

Pinta-ala: 55,6 ha

Korkeus: 185 m mpy.

Karttalehti: 3411 06

Alueen suhteellinen korkeus: 40 m

Muodon suhteellinen korkeus: 40 m

Sijainti: Muodostuma sijaitsee Haapaveden itäosassa, noin kymmenen kilometriä Haapaveden keskustasta koilliseen ja kaksi kilometriä Korkattijärveltä itään.

Geologia

Korkattivuoren muodostuma on Korkattivuoren (185,6 m mpy.) länsi- ja lounaisrinteille syntynyt rantakerrostuma. Muodostuma on syntynyt noin 9 900 – 8 600 vuotta sitten vaaran kohottua vähitellen Itämeren Ancyclusjärvivaiheen peitosta maankohoamisen seurauksena. Vaaran laki 180 metrin korkeustason yläpuolella on pääasiassa kalliopaljastuma-alueita. Vain kallioperän ruhjeissa ja kallionokkien välisissä painanteissa on hieman soraa ja huuhtoutunutta moreenia. Vaaran länsi- ja lounaisrinteillä 168 ja 180 metrin välisellä korkeustasolla on rantakivikkoa ja –lohkareikkoa kahtena lähekkäisenä alueena, joiden yhteispinta-ala on noin 1,5 hehtaaria. Vaaran lounaisrinteellä olevassa ylemmässä rantakivikossa ei ole varsinaisia rantavalleja, mutta kivet ja lohkarieet muodostavat allekkaisia heikosti erottuvia, pieniä ja terassimaisia tasanteita rinteeseen. Alueen kivet ja lohkarieet ovat osittain kohtalaisen pyörityneitä. Alueella on myös kulmikkaita kiviä ja lohkarieita. Vaaran länsirinteellä oleva alempi, yhtenäinen rantakivikko myötäilee vaaran rinnettä eikä kivikkoon ole syntynyt rantavalleja. Kivet ja lohkarieet ovat pienempiä ja kulmikkaampia kuin ylemmällä korkeustasolla olevassa rantakivikossa. Tämä kuvastaa sitä, että aallokon toiminta on ollut vähäisempää kuin ylemmällä korkeustasolla. Rantakivikon reunoilla olevat kivet ja lohkarieet ovat osittain peittyneet jäkälän ja muun kasvillisuuden peittoon. Vaaran laelta ja rinteiltä irronneet, kiviä hienommat lajitteet aallokko on kerrostanut vaaran alarinteille. Koska vaaraa peittänyt moreenipeite on ollut ohuehko, siitä on syntynyt suhteellisen vähän hiekkaisia ja soraisia rantakerrostumia. Suurin osa rantakerrostumista on kerrostunut matalaksi kannakseksi Korkattivuoren ja Kiimaharjun väliseen notkelmaan, jossa on myös hiekkakuoppia.

Biologia

Alueen kalliokasvillisuus on karua. Porojäkäläköt ovat kuluneet lähes kokonaan kalliopinnoilta ja vallalla ovat kivitierasammalen, kalliokarstasammalen sekä rupi- ja napajäkälän muodostamat yhteisöt. Korkattivuorella on parimetrisiä pystykallioita, mutta ei jyrkännekasvillisuutta. Laen pirunpeltojen runsaimpia lajeja ovat mm. rupi- ja napajäkälät sekä tinajäkälät ja kivitierasammal. Karujen kalliomänniköiden lisäksi vuorien rinteillä on kuivahkoja ja kuivia mäntykankaita (Husa ym. 2001b). Suojelualueen vahoja männiköitä reunustavat nuoremmat taimikot ja kasvatusmetsät.

Maisema ja muut arvot

Korkattivuori hahmottuu sitä peittävästä metsästä huolimatta kohtalaisesti sitä ympäröiviltä alueilta. Muodostumalta aukeaa kaunis metsä-, suo- ja järvimaisema puuston niin salliessa. Erityisesti lännessä pilkottaa Korkattijärvi ja siitä pohjoiseen näkyvät Ainali ja Osmanki. Korkattivuoren kalliainen laki, sen rinteillä olevat rantakivikot ja huuhtoutuneet moreenirinteet luovat yhdessä eri-ikäisen metsän kanssa vaihtelua alueen sisäiseen maisemaan. Korkattivuoren Natura 2000 -alue (FI1100002) sijaitsee kokonaisuudessaan muodostuma-alueella. Muodostuma sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla Korkattivuoren-Rahkovuoren kalliialueella (KA0110045).

Kirjallisuus:

Husa, J., Teeriaho, J. ja Kontula, T. 2001. Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliialueet Pohjois-Pohjanmaalla. Alueelliset ympäristöjulkaisut 203. 180 s.